

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctiss. Primae Partis Opera Historica,
Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

Epistola Domini Iohannis Trithemii Abbatis Spanhemensis, Ad Magistrvm
Iacobvm Vimpfelingvm Sletstatinvm.

urn:nbn:de:0128-1-17297

EPISTOLA DOMINI IOHANNIS TRITHEMII ABBATIS SPANHEMENSIS, AD MAGISTRVM IACOBYM VIMPFELINGVM SLETSTATINVM.

Quoniam sunt nonnulli (Iacobe Vimpfelinge amantissime) qui temporum historias cecutiendo calcantes, Germaniam nostram quasi sterilem & bonis artibus vacuam despiciunt: in qua præcellentes ingenio viros & ecclesiasticæ disciplinae scriptores & paucos & raros floruisse contendunt. Adeo enim sue nationis improbi laudatores facti sunt: ut vituperio cæterorum se credant fieri posse clariore. Exilia facta suorum & parua in hominibus proprijs ingenia, fucatis eloquentiæ coloribus cesserunt: & magnas Germanorum virtutes, fortiaque gesta, ingenia clarissima, fidem, seruiorem, denotionemque, inuidia obcecati, penitus abscondunt. Si quid virtutis, si quid eruditionis, si quid laudis, de nostris apud veteres auctores innenerint: ne ad multorum noticiam perueniat, aut citius abradunt, aut sua publicantes nostra omittunt. Sic denique Plinium de Germanorū bellis perisse fama est: sic multæ ac variæ de rebus gestis nostratium antiquitus conscriptæ feruntur a missæ historiae. Tu autem vir doctissime hac æmulum temeritate cômorus, verus patriæ nostræ amator ac defensor apparuisti: quippe qui varia de laude Germanorū non cessas scribere: & alios ut idem faciant verbis & exemplis prouocare. Lupoldum Bebenburgensem de veterum germanorum principū seruiore, zelo & constantia in Christianam religionē tibi conciliaisti: & multa veterum auctorum de his ipsis rebus volumina bibliothecæ importasti tuæ. Sebastianum quoque Murhonen Colmaricensem, virum vñdecunq; doctissimū, triumque linguarū principaliū non mediocriter peritū, tuis cohortationibus eousq; perduxisti: ut de laudibus germanorū epitoma perpulchrum ediderit: in quo res fortiter gestas nostrorum principū, pro fide catholica, pro republica, pro sancta Romana ecclesia, luculento sermone digessit: & nationis nostræ clarissima ingenia, opera, & inuenta breui compendio recensuit. Sed nec his quidem contentus, animum tuum semper ad maiora nostrorum laudum præconia eleuas: & quanto plura laudibus nostris condigna inuenieris, tanto ampliora concupiscis. Vnde & me quoque crebris epistolis & precibus exhortaris, quatenus de laudibus Germanorum aliquid debeam scribere: & illustrium virorum huius nationis, qui eruditione ingenioque præstantes varia conscripserunt catalogum ordinare. Diu fateor distuli, partim rei familiaris sollicitudine detentus: partim altioris studij sudore occupatus. Sed nunc tandem nimia importunitate tua victus sum: & fateor me superatum. Suscipe itaque mihi Iacobe catalogum, quem tantopere postulasti: cumque lima tuæ castigationis & eruditionis corriges: & sic demum ad aliorum examen venire concede. Nec omnes qui Germaniam nostram suis ingenijs & opusculis illustrem reddiderunt comportasse me putaueris: sed eorum duntaxat memoriam habuisse: quorum scripta præ occupationibus meis ad manum potui reperire. Paucos recensui pluribus, quatenus detractor inuidus per istos sentiat, quanti nobis adhuc desint quos iste catalogus minime portat. Neque enim mihi cæteros perquirendi dabatur ocium: neque impense per alios comportandi. Denique in sine posteaquam vita defunctorum seriem contexui: quosdam adhuc in carne viuentes adiunxi: ne si a nobis iam prætermisisti fuerint, ad noticiam posteritatis minime pertingerent. Enimvero qui nobis iam notissimi sunt, cito in obliuionem deuenient, si literis & scriptis non fuerint cômendati. Non minor mihi cura est viros eruditos qui aliquid pro utilitate legentium scripserunt in noticiam posteritatis deducere, quam veterum opuscula in bibliothecâ mei cœnobij comportare. Scio tamen quibusdā non satis placere quod ingenia viuentiū commendare literis volui, qui hoc nō ad utilitatē posteritatis, sed ad vanā laudationē humanæ conditionis factum arbitrantur: His ego paucis respondendum existimo, quoniam ad alia festino: Et si laudare hominem ante mortem in his quæ meritoria sunt non debeo, ingenium quod naturale est & bonis malisque commune literis mandare non prohibeor. quod Hieronymum prosperum, Gennadium, Isidorum, Honorium, Sigebertum & alios multos fecisse intueor. Enimvero quod sanctissimi patres ad utilitatem posteritatis laudabiliter fecerunt, mihi eadem intentione facere cupienti nemo sapiens interdicit. Denique multi sunt his temporibus eruditissimi viri, quorum memoriam posteris commendare pietatis est, & nō minoris utilitatis. Nisi hoc fecisset pari pietate antiquitas, omnes dudum veteres clarissimi scriptores ad nostram memoriam non venissent

CATALO

sent. Sunt etiam qui aut nis haberi colligent: quib de multis ad eorum notio viroem mentionem præstiti, ut his deinceps etia pliare. Vale. Ex Spanhem,

PREFATIO THEMII ABBATIS VS VIRIS

LEM man fioni rum meru confu Prob 20 probant ad honorem Dei quorumdam tamen inger tate instrui, præbiturus or dio Germanorum laudes unitatem non habui per ad manum erant Aleman tes nostris adijciat. Scie de lateat aliquæ quod scripto nicos inueni. Nam Mosfell incolant, moribus tamen 30 cito connumerati. De cæter Sed de his hæc tenentiam

LIBER D TRITHEM TIS, DE LV VIRIS G

AX con uinis actio dus & non regio scripsisse epistolas, pluresq; feras venire permisit antiqua clia Dei mala fecerunt, n potibus Constantini, Con mititrec. cætesimo. LX. PAULINVS octauo quanicus, vita tamen & e Tamerorum archipræfatis amab Arrianis hereticis p passione triumphauit. Scri bus non minus eruditus qu

sent. Sunt etiam qui aut nullos aut paucos hac tempestate illustres scriptores in humanis haberi existiment: quibus me rem iucundam gratamque fecisse confido: si vel paucos de multis ad eorum notitiam perduxero. Nam etsi non omnium praestantium ingenio virorum mentionem facere potui: studiosis tamen nostris Germanis occasionem praestiti, ut his deinceps etiam alios possint adiungere, & opus nostrum sua diligentia ampliare. Vale. Ex Spanhem, sexto idus Februarij, Anno Domini M. cccc. xci.

Trithemij

Opera
historica

10 PRÆFATIO DOMINI IOHANNIS TRITHEMII ABBATIS SPANHEMENSIS, IN LIBRVM DE ILLVSTRIBVS VIRIS GERMANICÆ NATIONIS, ADIACOBVM V. Sletstatinum.

LEMANIA (quæ propter honorum omnium fertilitatē recte Germania dici posset, si Cæsar non sentiret cōtrarium) ab initio conuersionis suæ ad fidē Christianam claris semper effulsit doctoribus: quorum & ingenij & sanctissimis moribus cæteris nationibus copiosius meruit illustrari. Ex his multi sanctorum catalogo inserti sunt: multi consuetudinem hanc canonisandi sanctos ex tempore præcesserunt. Probant hoc vetustissimi ab eis compositi codices: probant miracula:

20 probant ad honorem Dei constructa monasteria & ecclesiæ. Horū ego (& si non omnium) quorundam tamen ingenia & opuscula in hunc catalogum petentibus amicis comportare institui, præbiturus occasionem posteris, ut vbi nos destitisse cognouerint, ipsi suo studio Germanorum laudes perficiant. Ego enim in angulo Germaniæ constitutus opportunitatem non habui perquirendi cæteros qui nostro defunt catalogo: sed eos qui mihi ad manum erant Alemanis nostris offero: rogans ut vnusquisque scriptores sibi occurrentes nostris adijciat: & sic demum eruditos plures fuisse & esse nobiscum emulus discat. Nec lateat aliquē quod scriptores illustres omnes inter Germanos posui, quos fuisse Theutonicos inueni. Nam Mosellani & Treuerenses quanquā Gallia: Belgicæ magnam partem incolant, moribus tamen & lingua Germani sunt: & idcirco nostris Alemanis nō immerito connumerati. De cæteris quoque in circuito Theutonicis similis teneatur sententia. Sed de his hæc tenus: iam scribendi ad propositum Deo largiente sumamus exordium.

LIBER DOMINI IOHANNIS TRITHEMII SPANHEMENSIS ABBATIS, DE LVMINARIBVS SIVE DE ILLVSTRIBVS VIRIS GERMANIÆ: QUÆ PRÆSTANTES INGENIO VARIA SCRIPSERUNT.

40 MAXIMVS septimus ecclesiæ Moguntinensis episcopus, vir vita & conuersatione sanctissimus, & tam in secularibus literis quam in diuinis scripturis nobiliter eruditus, ingenio promptus, eloquio clarus, actione præcipuus fuit. Qui cum esset verbi diuini prædicator facundus & celebris, multos verbo & exemplo ad fidem Christi conuertit: non solum per suam dioccesim, sed per vicinas quoque extremaque regiones verbum fidei seminando. Hic multas fertur ad diuersos scripsisse epistolas, pluresque literis commendasse omelias: sed nihil eorum ad manus nostras venire permisit antiquitas. Denique contra Arrianos, qui suo tempore multa in ecclesia Dei mala fecerunt, nonnulla egregia composuit. Claruit apud Moguntiacum temporibus Constantini, Constantij & Constantis Imperatorū sub Liberio Papa, Anno Domini trecentesimo. lxx.

Maximus septimus ecclesia Moguntinensis episcopus.

50 PAVLINVS octauus & vicefimus Treuerorum archiepiscopus, natione quidem aquitanicus, vita tamen & conuersatione ut plurimum Treueris moratus, beati Maximini Treuerorum archipræfulis discipulus, & in baptisate filius, vir doctus atque sanctissimus ab Arrianis hereticis pro fide Christi in exilium relegatus: apud Phrigiam gloriosa passione triumphauit. Scripsit in causis catholice fidei multas elegantes epistolas, in quibus non minus eruditus quā sanctus apparuit. Sed & alia nonnulla pro fide contra here-

Pavlinus archiepiscopus Treuerensis vicefimus octauus.